

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Emmerlev
46

Højer

Sønderjydsk Maanedsskrift

Udgivet af Historisk Samfund for Sønderjylland

ved Cl. Eskildsen og H. Lausten-Thomsen.

INDHOLD:

Johannes Klindt: Eventyret om Lorvig og de tre Prinsesser.
H. Lausten-Thomsen: Skrædderne i Mjolden. — J. C. Gre-
gersen: Nissehistorier. — Samleren.

Nr. 10 — 1. APRIL 1931. — 7. Aarg.

KJØBENHAVNS HANDELSBANK

KJØBENHAVN

ETABLERET 1873

Aktiekapital (fuldt indbetalt) . . . Kr. 50.000.000

Reservefond - 31.016.061

FILIALER I:

AABENRAA - AARHUS - ESBJERG - GRAASTEN
HADERSLEV - HORSENS - KALUNDBORG - ODENSE
RANDERS - RØNNE - SØNDERBORG - TOFTLUND
TØNDER - VIBORG - VARDE

Biler udlejes H. Jensen Toft

altid pæne og under paalideligt

Førerskab.

Ogsaa over Grænsen.

Humlekærren, Tønder

Tel. 255.

Indmeld Dem i

„Historisk Samfund for Sønderjylland“

og tegn Abonnement paa

„Sønderjydsk Maanedsskrift“

1. April 1931.

Eventyret om Lorvig og de tre Prinsesser.

Fortalt af Johannes Klindt, Sølsted.

Efter flere Aars Afbrydelse (se 4. Aarg. Side 4) kan S. M. igen byde sine Læsere et Folkeeventyr.

En gammel Mand, Johannes Klindt i Sølsted, som tidligere har glædet os med Remser, har pynteligt nedskrevet efterfølgende Eventyr, som han har hørt i sin Barndom, og har sendt os det. Eventyret sendtes omgaaende til „Dansk Folkemindesamling“ til Bedømmelse. Arkivar Hans Ellekilde udtaler som sin Dom, at det er ægte og folkeligt. Han opfordrer os til at trykke det, „og det vil være af Værdi, om De vil opfordre andre af Læserne til paa lignende Maade at optegne de Eventyr, som de kender fra deres Barndom“.

Idet Redaktionen af S. M. ogsaa paa dette Sted takker gamle Johannes Klindt, fordi han har frelst et gammelt, smukt Folkeeventyr fra Udslettelse, gives D. F. S.'s Opfordring herved videre. Om Eventyrets Type og Form skriver Hans Ellekilde: „Eventyret hører til Typen Grundtvig 5 D. „De tre bortstjaalne Kongedøtre“, der igen er en Undertype af det gamle Eventyr „Stærke Hans“. Eventyropskriften tenderer noget hen imod 5 C „Hans Svirebroder“, men hører dog snarest til 5 D.“

De foranstaaende Henvisninger sigter til „Danmarks Folke-minder Nr. 35: Hans Ellekilde, Vore danske Folkeeventyr, København 1928“, hvor interesserede Læsere vil finde nærmere Forklaringer Cl. E.

Der var engang en Konge i Spanien, som havde tre Døtre. Hver Morgen, naar de havde sig pyntet, plejede de at gaa ud i Haven. En Morgen, da de kom ud i Haven, opdagede de tre dejlige Roser, som de ikke før havde set. De blev straks enige om at plukke hver en af dem. Saa snart de havde plukket Roserne, var alle tre Prinsesser forsvundet fra Jordens Overflade. Det varede ikke længe, før det opdagedes paa Slottet, at de tre Prinsesser var borte. Kongen og Dronningen og alle Tjenere paa Slottet begyndte straks at søge efter dem. Først blev en stor Strøm, som løb omkring Slottet, grundigt undersøgt, men uden Resultat. Der blev søgt den hele Dag og Dagen efter, uden at man kunde opdage mindste Spor af dem. Nu

blev der givet hele Folket Befaling til at lede efter de tre Prinsesser, og man ledte et helt Aar, dog uden Resultat.

Paa denne Tid kom en ung Mand ved Navn Lorvig hjem til sin Moder efter at have været Soldat. Han gik en Tid lang og kunde intet Arbejde faa. Saa fik han den Tanke, at han vilde rejse ud og søge om de tre Prinsesser. Hans Moder havde ikke noget derimod, thi hele Folket havde stor Medlidenhed med Kongen og Dronningen. Lorvig gik saa op til Kongen og fortalte ham, at han vilde ud at søge efter de tre Prinsesser og bad med det samme om lidt Rejsepenge med paa Vejen. Men Kongen vilde ikke give mere ud for at finde dem, thi „du finder dem heller ikke“, sagde han til Lorvig. — „Det er ogsaa det samme“, sagde Lorvig, „jeg gaar alligevel!“ — Saa gav Kongen ham rigelig Mad og Penge med paa Vejen.

Lorvig begyndte nu sin Vandring. Efter nogle Dages Forløb kom han til en stor Skov, som syntes at være uden Ende. Da det blev Aften, begyndte han at blive bange, „thi“, sagde han til sig selv, „lægger jeg mig her til at sove, tager de vilde Dyr mig, og klatrer jeg op i et Træ for at sove, kan jeg falde ned og slaa mig ihjel. Jeg vil klatre op i et højt Træ for at se, om der intet Lys er at se.“ — Oppe fra Træet kunde han se et Lys langt borte. Han fortsatte da sin Vandring i Retning efter Lyset og kom til et stort Hus. Indenfor var der Dans og Musik, og der lød Sang og glade Stemmer. Lorvig gik saa ind og bad om at blive der Natten over. Folkene i Huset var flinke, og de gav ham ogsaa godt at spise og drikke. Medens han nu sad der ved Døren og spiste sin Mad, kom flere af Gæsterne hen til ham for at se, hvem den fremmede var, der var kommet saa sent. Blandt Gæsterne var der ogsaa to Løjtnanter, som straks kendte Lorvig. De satte sig ved Siden af ham, thi de var nysgerrige efter at faa at vide, hvor han kom fra, og hvor han vilde hen. Lorvig fortalte dem da, at han var ude at lede efter Kongens Døtre. — „Det er vi ogsaa“, sagde begge Løjtnanter. „Det er vor Bestemmelse at rejse herfra i Morgen tidlig, saa kan vi jo følges ad.“

Næste Morgen fik de Mad med paa Vejen, og saa drog alle tre ud med frisk Mod. Efter at de havde gaaet i flere Dage og spurgt alle Folk, de traf paa deres Vej, kom de en Aften til et Hus, som laa i en stor Skov. Det saa ud til at være et Herberge, og de blev enige om, at de vilde blive der og hvile sig et Par Dage. Da de kom ind i Huset, var der ingen Folk at finde. De gik fra det ene Værelse til det andet og kom omsider ind i et Kammer. Her stod der et Bord, dækket til tre Personer. Der var baade Steg, Kartofler, Sovs og Vin. — „Det er lige noget for os“, sagde Lorvig og satte sig straks til at spise. — Begge Løjtnanter turde først ikke vove at røre ved noget, da de frygtede for, at det var forgiftet, men da de havde staaet en

Tid og set paa Lorvig, satte de sig ogsaa ned og begyndte at spise, og de maatte indrømme, at det var god Mad, som Lorvig havde sagt. Da de var færdig med at spise, sagde Lorvig: „Nu maa vi ind og se, om vi ikke kan finde en Seng.“ — Det varede heller ikke længe, inden de fandt et Kammer, hvor der stod tre dejlige Senge. — „Det er lige noget for os“, sagde Lorvig. Men den ene af Løjtnanterne turde ikke vove at sove i den Seng, der var nærmest ved Døren, og den anden turde heller ikke. — „Det tør jeg“, sagde Lorvig. Saa gik de i Seng og sov trygt hele Natten.

Næste Morgen undersøgte de hele Huset for at finde Folk, men der var ikke Spor af Mennesker. Derimod var der Mad nok, og de besluttede nu at blive her i nogle Dage for at faa godt udhvilet. De blev enige om at fordrive Tiden med at gaa paa Jagt. En af dem skulde blive hjemme og lave Mad, medens de to gik paa Jagt. Saa trak de Lod om, hvem der skulde blive hjemme den første Dag. Loddet faldt paa den ene af Løjtnanterne. Efter Aftale skulde han have Maden færdig til hen imod Aften, saa vilde de to komme hjem fra Jagt ved den Tid. Han havde travlt hele Dagen for at blive færdig, til de kom. Han lavede Suppe. Hen paa Eftermiddagen, da han stod ved Skorstenen og var ved at koge Klumper (Boller), sprang paa en Gang en Jerndør op ved Siden af Skorstenen, og en lille Skæggemand kom ud. Han frøs og rystede og bævrede og bad om at faa lidt Suppe at varme sig ved. Jo, det maatte han saa gerne faa! Løjtnanten diskede Suppe og Klumper op i en Tallerken og satte det foran den lille Mand, som havde sat sig foran Bordenden. Han var slet ikke glad ved sit Besøg og stod og saa paa den lille Mand med bange Anelser. Den lille Mand rystede saa heftigt, mens han spiste, at der faldt en Klump ned paa Gulvet. Løjtnanten sprang til og vilde samle den op til ham, men idet han bøjede sig, sprang den lille Mand op paa Ryggen af ham og bankede ham, saa han en Tid lang laa helt bevidstløs. Da han kom til sig selv igen, var den lille Mand borte, og Suppen var nær ved at blive sveden. Ikke længe derefter kom Lorvig og den anden Løjtnant hjem fra Jagten. — „Du er ingen god Kok“, sagde Lorvig, da de havde begyndt at spise, „Suppen har ikke den rigtige Smag.“ Løjtnanten talte ikke om, hvilken Forhindring han havde haft.

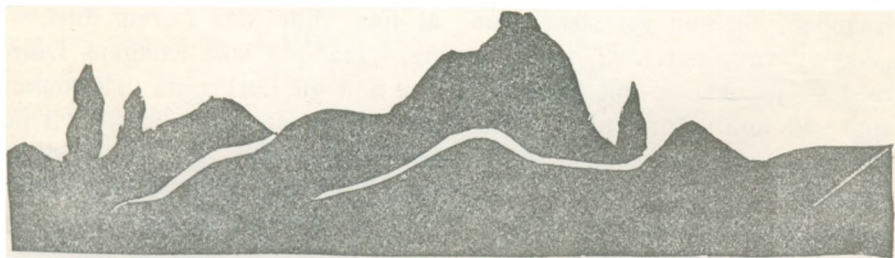
Næste Dag traf det sig, at den anden Løjtnant skulde blive hjemme og lave Mad. Han vilde ogsaa koge Suppe for at vise Lorvig, at han kunde lave god Mad. Alting gik ogsaa godt for ham til hen paa Eftermiddagen, da han snart var færdig til at tage mod de andre. Da sprang Jerndøren ved Siden af Skorstenen pludselig op, og den lille Skæggemand kom ud. Han frøs og bævrede og bad om at faa lidt varmt at spise. Det maatte han meget gerne. Han fik saa en Tal-

lerken fuld Suppe og Klump'. Men medens han spiste, faldt en Klump paa Gulvet. Løjtnanten sprang hurtigt til for at samle den op; men da han bøjede sig, sprang den lille Mand op paa Ryggen af ham og bankede ham, saa han blev liggende bevidstløs. Da han kom til sig selv igen, fik han til Trods for de store Smerter i hele Kroppen travlt med at blive færdig, til de andre kom fra Jagten. Lorvig var heller ikke tilfreds med Suppen denne Dag. — „I Morgen bliver jeg hjemme“, sagde han, „saa skal I engang faa en Suppe, der smager godt.“

Næste Morgen gik begge Løjtnanter med hinanden paa Jagt. De var næppe kommet bort fra Huset, før den ene spurgte den anden, hvorledes det var gaaet ham. De fortalte hinanden, hvad de havde oplevet, og kunde nu se, at det var gaaet den ene som den anden. Nu glædede de sig til, at den ellers saa dristige Lorvig i Dag skulde have Klø, som de havde faaet. De kunde næsten ikke vente til Aften, thi de længtes efter at komme hjem og se, hvorledes det var gaaet ham. — Lorvig havde travlt hele Dagen og var omtrent færdig med Maden, da Jerndøren sprang op, og den lille Skæggemand kom ud. Han frøs og bævrystede og bad om lidt Mad at varme sig ved. — „Det kan du godt faa“, sagde Lorvig, og satte Supp' og Klump. hen for ham. Den lille Mand rystede, saa der faldt en Klump paa Gulvet. Lorvig stod og saa derpaa. Saa bad den lille Mand Lorvig om at samle den op for ham. — „Du kan tro nej, lille Mand!“ svarede Lorvig, sprang hen og greb ham i det lange Skæg. Han trak ham med ind i et Kammer, hvor der stod en stor Træblok med nogle Jernkiler ovenpaa. Han lagde den lille Mands Skæg paa Blokken, tog en af Kilerne og slog den gennem Skægget. — „Nu bliver du vel nok her foreløbig“, sagde Lorvig. Den lille Mand skreg og bad, men det nyttede ham intet; Lorvig gik ind for at gøre Maden færdig. — Imidlertid kom de to Løjtnanter tilbage fra Jagten. Da de kom nær til Huset, saa de, at Lorvig stod ude i Døren med en Haand i hver Lomme og sang. De kunde straks se, at han ikke havde faaet Bank, og de ærgrede sig ikke saa lidt. — „Nu skal I se, Karle, jeg kan lave en Suppe, som smager rigtigt“, var det første, Lorvig sagde til dem. De satte sig til at spise, og de to Løjtnanter kunde ikke fragaa, at Suppen var bedre end den, de havde lavet.

Da de var færdig med at spise, sagde Lorvig: „Nu skal I med ind og se, jeg har fanget en gammel Rotte i Dag!“ — Men da de kom ind i Kamret, hvor den lille Mand skulde være, var han forsvunden. Skægget sad endnu i Blokken, og paa Gulvet laa der Blod, thi han havde revet Skægget løs. Det ærgrede Lorvig meget, at den lille Mand var borte, thi han havde ligesom en Anelse om, at han kunde have fortalt ham, hvor de tre Kongedøtre var. — „Vi maa

straks paa Spor efter ham!“ sagde han. — Næste Morgen stod de tidligt op og gjorde sig rejsefærdige. Sporet var ikke vanskeligt at finde, thi af og til var der faldet en Draabe Blod. Da de havde gaaet i flere Dage, kom de til et stort Bjerg, hvori der var en Aabning, ligesom en Løngang. — „Her maa vi ind og se, hvorledes det ser ud“, sagde Lorvig. — Der var ingen af Løjtnanterne, der turde gaa foran. — „Saa tør jeg!“ sagde Lorvig. — Da de var gaaet et langt Stykke i en mørk Gang, kom de til en Dør. Lorvig lukkede den op, og indenfor sad den lille Mand ved Enden af et Bord. Da han saa Lorvig, udbød han grædefærdig: „Hvorfor forfølger du mig saa haardt?“ — „Du skal straks sige os, hvor Kongens tre Døtre er, ellers slaar vi dig ihjel!“ — Den lille Skæggemand sagde, at det

kunde han ikke, da han ikke vidste, hvor de var, men da Lorvig gjorde Tegn til at gribe ham, blev han bange og sagde: „Kongens Døtre er i et stort Bjerg, langt, langt borte. Oven paa Bjerget ligger der en stor Sten, og naar I læser, hvad der staar skrevet paa denne Sten, saa vælter den sig over, og I ser da et Hul ned i Bjerget, — der er Kongens Døtre nede.“

Saa gik Lorvig og hans Kammerater igen ud af Bjerget og fortsatte Rejsen. Da de havde gaaet i flere Dage, kom de til et stort Bjerg. — „Her maa vi op og se, om vi kan finde Stenen“, sagde Lovig. — Det tog en hel Dag for dem at naa op til Toppen af Bjerget. Da de var kommet derop, varede det ikke længe, inden de fandt Stenen, hvorpaa der var skrevet noget. — „Det kan jeg ikke læse“, sagde Lorvig. — „Men det kan vi“, sagde begge Løjtnanter. — De læste nu, hvad der stod paa Stenen, og i det samme slog den over, og de saa et Hul saa stort, at en Mand kunde gaa igennem. — „Men hvorledes kommer vi nu derved?“ sagde den ene af Løjtnanterne. — „Det lader sig nok gøre“, sagde Lorvig. „Vi maa plukke Græs og lave Reb og en Kurv deraf.“ — Rundt paa Bjerget var der langt Græs. De gav sig straks til at plukke af det, og efter tre Dages Forløb havde de lavet en Kurv og Reb nok. Nu var de færdige til at stige ned i Bjerget, men ingen af de to Løjtnanter turde vove at lade sig hejse ned.“ — „Saa tør jeg“, sagde Lorvig. — Han traadte over i Kurven

og sagde: „Nu maa I nok hejse mig ned, men naar jeg trækker i Rebet, skal I straks trække det op igen“.

Lorvig kom ned paa Bunden af Bjerget. Han gik omkring og saa sig for. Pludselig sprang der en Dør op, og den ene af Kongens Døtre kom ud til ham. Hun blev meget forskrækket, da hun saa den fremmede, men hun kunde se, at det var en af hendes Landsmænd, og hun spurgte efter sine Forældre og om, hvad han vilde her. Lorvig fortalte først, hvad han vidste om Prinsessens Forældre og sagde saa, at han var kommet for at faa hende og hendes Søstre med hjem. — „Det kan ikke lade sig gøre“, sagde Prinsessen, „thi der sidder herinde en stor Kæmpe, som vogter paa mig, og han vil slaa dig ihjel.“ — „Jeg er ikke bange“, sagde Lorvig, „jeg vil ind og tale med ham.“ Prinsessen bad ham mindelig om ikke at gaa ind til Kæmpen, thi hun var sikker paa, at han vilde slaa Lorvig ihjel. — „Jeg vil vove mit Liv“, sagde Lorvig, „faar jeg ikke Kongens Døtre med, vil jeg ikke se mit Hjem mere.“ — Saa gik Lorvig ind til Kæmpen, som sad foran Bordenden. Han rejste sig og spurgte: „Hvad vil du her?“ — „Jeg er kommet for at faa Kongens Døtre med hjem til deres Forældre.“ — „Kommer du ikke hurtigt bort, saa slaar jeg dig ihjel“, raabte Kæmpen, greb sit Sværd, som stod lige ved Siden af ham, og vilde knuse Lorvig. Men Lorvig sprang hurtigt til Side og begyndte at slaa løs paa Kæmpen med sit lille Sværd. Kæmpen slog, saa Bjerget rystede, men Lorvig kunde sno sig om ham, saa Kæmpen slog altid oven over ham. Omsider stak Lorvig sit Sværd ind i Siden under Ribbenene paa Kæmpen, saa han faldt. Da for Lorvig hurtigt til og huggede Hovedet af ham.

Da Lorvig havde faaet Blodet vasket af, sagde han til Prinsessen: „Nu maa jeg ind og se, om jeg ogsaa kan faa din anden Søster med hjem.“ — „Det vil ikke lykkes for dig“, sagde Prinsessen, „thi den Kæmpe, som bevogter hende, er meget større end den, der passede paa mig.“ — „Det maa gaa, som det vil“, sagde Lorvig, „jeg vil tage Kampen op.“ — Da han kom ind til den anden Kæmpe, gik denne frem og tilbage paa Gulvet. Han standsede straks foran Lorvig og spurgte: „Hvad vil du her?“ — „Jeg er kommet for at faa Kongens Datter med hjem.“ — Da blev Kæmpen rasende, greb sit Sværd, som stod lige ved ham, og vilde slaa Lorvig ihjel. Men Lorvig sprang til Side, saa det store Sværd borede sig ned i Gulvet. Kæmpen slog drabeligt om sig, men Lorvig kunde altid sno sig om ham, saa han altid slog ovenover. Omsider stak Lorvig sit Sværd lige i Hjertet paa Kæmpen, saa han faldt baglæns over. Da for Lorvig hurtigt til og huggede Hovedet af ham.

„Nu er de to fri“, sagde Lorvig, „nu maa jeg ind og se, om jeg ogsaa kan faa den tredje med.“ — Men Kongens Døtre bad ham om

ikke at gaa derind, da den Kæmpe, som bevogtede deres ældste Søster, var meget større og stærkere end de to, han havde overvundet. — „Det koste, hvad det vil“, sagde Lorvig, „jeg vil gøre, hvad jeg kan.“ — Da han kom ind til den tredje Kæmpe, laa denne i Sengen. Han begyndte straks at brumme og sagde til Lorvig: „Hvad vil du her?“ — „Jeg er kommet for at faa Kongens Datter med hjem, som er her!“ — „Vil du se at komme bort, og det lidt hurtigt,“ sagde Kæmpen, „ellers slaar jeg dig ihjel.“ — „Ja, kom nu op og faa Klæder paa, jeg har aldrig kæmpet med en i det blotte Linned!“ — Da sprang Kæmpen op og begyndte at klæde sig paa. Imens stod Lorvig ved Døren og saa efter, hvad der var derinde. Da opdagede han, at der hang en stor Jernkjortel paa Væggen. Faar han først denne Kjortel paa, kan det blive vanskeligt nok for mig, tænkte han, og just som Kæmpen vilde række efter den store Jernkjortel, for Lorvig løs paa ham. Kæmpen greb nu sit store Sværd, som stod nedenunder, og nu blev der en Kamp paa Liv og Død. Da Kæmpen saa, at han intet kunde udrette mod den snedige Lorvig, greb han fat i hans ene Skulder og hævdede ham op imod Loftet for at slaa ham ihjel mod Gulvet. Men medens Kæmpen hævdede Lorvig, slog denne ham saa drabeligt over Armen, at Armen sank, og Lorvig faldt ned mod Gulvet. Kæmpen tabte derved et Øjeblik Besindelsen, og dette benyttede Lorvig til at støde sit Sværd i Hjertet paa ham, saa han faldt om paa Gulvet. Lorvig huggede saa Hovedet af ham.

De tre Prinsesser var nu meget glade. De hjalp nu Lorvig med at gøre rent og tørre Blodet af. Saa bar de de tre Kæmper ind i et afsides Kammer og lagde dem ved Siden af hverandre. Saa gik de til det Sted i Bjerget, hvor de skulde hejses op. Lorvig greb fat i Rebet og gav Tegn til Løjtnanterne, at de skulde trække Kurven op. Da de fik Øje paa den unge Prinsesse, blev de meget glade. De lod hurtigt Kurven glide ned igen, og kort efter stod alle tre Kongedøtre paa Bjerget. Nu skulde de til at trække Lorvig op. — „Bare vi ikke havde haft ham med!“ sagde de til hinanden, „saa kunde vi faa en dejlig Rejse hjem med Kongens Døtre!“ — Lorvig gættede deres Tanker og lagde en stor Sten i Kurven, da de hejsede den ned igen. Da Kurven omtrent var halvvejs oppe, gav begge Løjtnanter Slip paa Rebet, og Kurven faldt til Bunds. — „Det gik, som jeg tænkte“, sagde Lorvig, „nu gaar de hjem med Kongens Døtre, og ingen faar at vide, hvor jeg er, og hvad jeg har gjort.“

I den gode Tro, at Lorvig nu var død, begyndte de to Løjtnanter og de tre Prinsesser Hjemrejsen. Lorvig derimod gik omkring nede i Bjerget. Paa den fjerde Dag faldt det ham ind, at han vilde ind og se, hvad der var i Lommerne paa den store Jernkjortel, der hang paa Væggen. Lommerne var saa store, at han let kunde staa i een af

dem. I Lommen fandt han en lille Fløjte, og da han begyndte at fløjte i den, kom der straks en lille Mand og dansede rundt paa Gulvet, idet han sagde: „Hvad befaler min naadige Herre?“ — „Er jeg din Herre?“ spurgte Lorvig. — „Ja“, sagde den lille Mand. — „Saa befaler jeg dig at skaffe mig ud af dette Bjergh!“ — I det samme stod Lorvig oppe paa Bjerget, og den lille Mand var forsvundet. Lorvig beholdt Fløjten i sin Haand og begyndte Hjemrejsen.

De tre Prinsesser var imidlertid naaet hjem til deres Forældre. Der blev stor Glæde paa Slottet, og Kongen og Dronningen var ved at blive vanvittige af Glæde. Prinsesserne maatte fortælle, hvor de havde været, og alt, hvad de havde oplevet. De fortalte da, som Løjtnanterne havde sagt til dem, at de havde været hos Kæmperne i Bjerget, og at de to Løjtnanter havde friet dem ud og ført dem hjem. — Efter at Prinsesserne havde hvilet sig ud i nogle Dage, lod Kongen indbyde til Fest. Løjtnanterne var ogsaa indbudte. Den sidste Dag, Festen stod paa, stod Kongen op og forkyndte, at hans to ældste Døtre var blevet forlovet med de to Løjtnanter.

Imidlertid var ogsaa Lorvig naaet hjem. Han opsøgte først sin Moder, men da han havde været hjemme et Par Dage, drog Længslen efter at høre, hvorledes det gik Prinsesserne, ham til Kongens Hovedstad. Der lejede han sig et Værelse hos en gammel Skrædder, der boede i Nærheden af Slottet. En Dag lod Kongen bekendtgøre, at der skulde leveres Brudekjoler til de to Prinsesser. Lorvig bad da den gamle Skrædder gaa op paa Slottet og paatage sig at sy Kjolerne. Det turde den gamle Skrædder ikke vove. — „Det er ikke muligt for mig at faa saadanne Kjoler fine nok“, sagde han. — „Det er vel muligt“, sagde Lorvig, „jeg skal skaffe Kjoler, som Prinsesserne skal være tilfredse med.“ — Den gamle Skrædder tog Mod til sig, pyntede sig og gik op til Kongen. Han blev venligt modtaget, og det aftaltes, at han skulde levere Brudekjolerne om otte Dage. Den gamle Skrædder tog underdanigst Afsked, men han gik hjem i tunge Tanker, thi han kunde slet ikke forstaa, hvorledes denne Sag vilde ende.

Skrædderen og hans Kone havde troet, at Lorvig nu vilde faa meget travlt med at sy. De gik ofte hen til Døren for at se gennem Nøglehullet ind til Lorvig, om han endnu ikke havde begyndt at tage fat, men ak og ve! — Lorvig syede ikke. — „Det er en Bedrager, vi har faaet i Huset“, sagde Konen, „hvad skal der dog blive af os?“ — To Dage, inden Kjolerne skulde være færdige, tog Lorvig sin Fløjte, som han havde faaet i Bjerget, og fløjtede. Straks kom den lille Mand og dansede for ham, idet han spurgte: „Hvad befaler min naadige Herre?“ — „Jeg befaler, at du straks skal hente de tre Prinsessers bedste Kjoler i Bjerget!“ — Som en Vind var den lille Mand forsvundet, og kort efter var han vendt tilbage med Kjolerne og af-

leverede dem til Lorvig. Dagen efter gik Lorvig saa ind til Skrædderen med en Pakke under Armen. De gamle Folk aabnede den og blev ganske forundrede og glade, thi saa dejlige Kjoler havde de aldrig set før. Da Tiden kom, at Kjolerne skulde afleveres, gik den gamle Skrædder straalende glad op paa Slottet. Han blev modtaget af Kongen. Prinsesserne længtes efter at se deres nye Kjoler og greb straks Pakken. Men saa snart de havde aabnet Pakken og set Kjolerne, faldt den ældste af Prinsesserne besvimet om paa Gulvet. Der blev stor Uro paa Slottet, og da Prinsessen var kommet til sig selv igen, vilde Kongen vide, hvad Aarsagen var. Nu kunde Prinsesserne ikke længere dølge Sandheden, men maatte fortælle deres Fader, at det ikke var de to Løjtnanter, der havde frelst dem, men en anden Mand, som de ikke kendte. — „Og det maa være denne Mand, som

har bragt disse Kjoler her, thi det er de Kjoler, vi havde paa i Bjerget.“ — Da lod Kongen Skrædderen komme og spurgte ham, om han selv havde syet disse Kjoler. — „Nej, det har jeg ikke“, sagde Skrædderen, „men jeg har en Svend, som har syet dem“. — „Saa vil jeg tale med denne Svend“, sagde Kongen. — Skrædderen gik hjem og sagde, at Lorvig straks skulde komme op til Kongen. Men Lorvig sagde: „Vil Kongen tale med mig, kan han komme til mig!“ — Da der var gaaet en Tid, og Lorvig endnu ikke var kommet op paa Slottet, kørte Kongens Vogn med fire Heste for ned til Skrædderens Hus. Kongens Vogn havde aldrig før været i den lille Gade, Folk var nysgerrige efter at faa at vide, hvad dette skulde betyde, og Skrædderen maatte fortælle dem alt, hvad han vidste. Lorvig satte sig op i Vognen, og snart var han paa Slottet. Prinsesserne genkendte ham straks. Nu maatte han fortælle Kongen, hvorledes de to Løjtnanter havde ladet

ham falde ned i Bjerget, for at de selv kunde have Æren af at finde Kongens Døtre. Efter denne Forklaring blev Kongen meget vred paa de to Løjtnanter og sagde til Lorvig: „De to Løjtnanter skal aldrig ægte mine Døtre, og jeg giver dig Ret til at dømme dem. De har villet slaa dig ihjel, du maa dømme dem til Døden!“ — Men Lorvig var ikke hævngherrig. Han sagde blot, at de skulde jages ud af Landet og ikke komme der mere. Denne Dom var Kongen ikke tilfreds med. — „De har villet slaa dig ihjel, og de har løjet for mig, derfor skal de først i Fængsel et Par Aar, og saa skal de udvises af Landet. Men du maa nu ægte en af mine Døtre og faa det halve Kongerige, thi uden dig havde jeg aldrig set mine Døtre mere!“

Lorvig blev meget glad ved at høre disse Ord. Han bad Kongen om den ældste Datter. Prinsessen var straks villig til at ægte ham, og fjorten Dage efter holdt Lorvig Bryllup med Kongens første Datter, og efter Kongens Død blev Lorvig Konge i Spanien.

Skrædderne i Mjolden.

Et lille tidsbillede.

I dag bor der ingen skrædder i Mjolden sogn, tiderne er forandrede; men i 1861 var der endnu fire, og de var meget kede af, at endogså en femte vilde nedsætte sig, så de sendte i fællesskab følgende bevægelige skrivelse til sogneforstanderskabet:

„Som det ærede Sogneforstanderskab bekendt, opholder der sig 4re Skræddere heri Sognet, nemlig: Mads Andersen, Lorentz Lorentzen, Niels Hollænder, og har der i den senere Tid endnu en 5te, en Tydsker, bosat sig her i Sognet til stor Skade for os ældre Skræddere, som allerede begynde at tabe den Næring, som vi før havde, hvorved det var os muligt at ernære os; hvorimod vi med Tiden ville blive brødløse, hvis bemeldte Tydsker faaer Tilladelse til at blive. Vi Undertegnede anmode derfor Forstanderskabet, inden saadan Tilladelse gives ham, at betænke, hvor sørgeligt det maa være for os uden egen Brøde at se Arbejdet gaae fra os, og paa vore gamle Dage udsættes for at lide Nød, ligesom at det heller ikke kan være i Sognets Interesse at see flere brødløse Familier af Landets egne Børn, for at ophjælpe ubekendte Haandværkere, og ville vi derfor bønligst anmode det ærede Sogneforstanderskab at modsætte sig bemeldte Tydskeres stadige Op-

hold i Sognet og sørge for hans Bortfjernelse, da vi ældre Skræddere her ellers vilde gaa til Grunde.

Mads Andersen.

A. P. Hollænder.

Medolden d. 14de Mai 1861.

Til

Sogneforstanderskabet

i Medolden.

De Mjolden skræddere havde imidlertid ikke held med deres andragende; der var ikke stemning for det i sogneforstanderskabet. I dettes protokol for det følgende står der:

„Et andragende fra skræddermester Schubert om tilladelse til at nedsætte sig her i sognet blev anbefalet (paa brevbog 110).

Johan Hansen. Johannes Mathiesen.

Niels Jensen. Hans Peter Hansen.

Der har ikke været andet at gøre for skrædderne end at prøve på at hævde sig i konkurrencen med den nye mand; men hvorledes de har kunnet det, ses ikke i protokollen.

Th.

Nissehistorier.

Af J. C. Gregersen, Møgeltønder.

Nisser eller Undervætter.

„Ja, du tror maaske ikke, at der endnu eksisterer Nisser; men det gør der“, sagde en gammel Mand til mig 1910. „Der er ikke saa mange af dem nu; de fleste er rejst; men de kommer igen, kan du tro. Dengang jeg var Dreng, var der mange Nisser, og der var mange Folk dengang, der havde set dem. De sagde, at Nisserne var ganske smaa og havde en rød Lue paa; mangen en havde endda talt med dem; jo, derom kan jeg fortælle dig mange Historier, alene her fra Sognet. Der var baade gode og onde Nisser; man skulde holde sig gode Venner med dem og ikke drille dem, for saa hævnede de sig. Jeg kan godt sige det som det er; man mærker dem tit“, sagde han; „for læg Mærke til, hvor tit kan man ikke søge efter en Genstand og ikke finde den, og naar man saa ikke mere tænker derpaa, ligger det lige foran en. Ja, hvor har det været? Det har Nisserne haft laant og atter bragt tilbage paa Plads. Jo, Nisserne eksisterer endnu.“

En tom Stald.

Før i gamle Dage var der altid en Stald i Mathies' Gaard i Bønderby, der skulde staa tom, og det kom af, at Bonden havde faaet

Betaling derfor af Nisserne. Kreaturerne, der stod paa Stalden, døde den første Nat, de var der. Det blev dog Bonden for meget, og en Nat lagde han sig saa i Krybben for at se, hvad der var Grunden dertil. Som han laa allerbedst, hørte han nogen tale nede under Stalden, og han var da klar over, at det var Nisserne, der boede der. Han hørte en sige: „Nu tag hurtigt Maden af Bordet; der er igen Kreaturer deroppe, som du kan gaa op og knække Halsen paa.“ Da Nissen kom op paa Stalden, greb Bonden ham. Bonden var vred, og Nissen tiggede om at blive skaanet og vilde gerne betale den Skade, han havde voldt og betale ham for i Fremtiden at lade Stalden staa tom. Det blev man saa enig om, og siden stod Stalden tom. Bonden blev en rig Mand; men hvad Nisserne havde givet ham, vilde han ikke fortælle nogen.

Nissens Tak.

Paa Poggenbølgaard kom en Aften en lille Nisse ind; han fortalte, at han boede i Bojesbol, og bad, om Konen ikke vilde gaa med ham hjem, for hans Kone var saa syg. Hun tog saa nogle Draaber med til den syge. Da de gik derhen, var det saa mørkt, at hun intet kunde se; men da de gjorde Holdt, sagde Nissen: „Vent et Øjeblik!“ og saa tændte han et Lys. Konen saa nu, at hun var i en Stue, og lige ved hendes Side laa den Syge i Sengen. Hun fik de medbragte Draaber og blev straks bedre. Nissen bragte saa Konen hjem igen og gav hende som Tak derfor 6 store, blanke Tintallerkner, som de havde staaende til Stads paa Gaarden i mange Aar. Men det gik med Tallerknerne som med saa mange andre Ting; Efterkommerne solgte dem til en omreisende Jøde, og det hed sig, at de havde faaet mange Penge for dem.

Nisserne, der stjal Hø.

Før var der paa mange Gaarde en Nissefamilie, og den hjalp gerne den Bonde, de boede hos. Herom fortælles, at der et Aar havde været en daarlig Høst ved Vesteraaen, saa Føden til Kreaturerne var ved at slippe op om Vinteren hos de fleste Bønder. Men saa var det, at Nisserne hjalp. Nissen fra Markhedegaard gik til Oksensfeld for at stjæle Hø, og Nissen fra Oksensfeld, der var ude i samme Ærinde, gik til Markhedegaard. Men uheldigvis mødtes de paa Tilbagevejen ved Puggaard. Da de fortalte hinanden, hvor de havde hentet Høet, kom de naturligvis op at slaas. Bonden fra Puggaard hørte Spektaklet, og da han gik ud for at se, hvad det var, løb Nisserne deres Vej og lod Høet ligge. Bonden var ikke sen om at hente Høet ind til sine Kreaturer.

Af Puggaard er der nu kun et lille Værft syd for Markhedegaard tilbage. Man fortæller ogsaa, at Navnet stammer fra Nisserne, der kaldtes „Pug“ eller „Nispug“.

Nissernes Hævn.

En Aften, da en Bonde fra Gallehus kom kørende med et Læs Kampesten oppe fra Heden, stod der et Par smaa Nisser ved Broen nord for Lindskov Mølle og talte sammen. I Kaadhed kastede han en Sten efter dem og uheldigvis traf han den ene, saa denne faldt død om. Den anden raabte til ham: „Hils Kaj og sig, at Maje er død.“ Bonden blev nu bange og kørte hurtigt hjem. Hans Kone kom ud for at hjælpe ham at spænde Hestene fra, og hun sagde: „Jeg synes, du er saa tavs; hvad er der i Vejen med dig?“ — „Jeg har haft en mærkelig Hændelse i Aften“, svarede han, og da han havde fortalt, hvad der var sket, og hvad Nissen havde raabt, hørte de en Klynken og saa en Nisse i Loftslugen, der saa ned paa dem. „Naa“, sagde Nissen, „du har slaet Maje ihjel. Fra nu af skal alt Held forlade dig; alle dine Kreaturer skal dø, det ene efter det andet, saa du bliver en fattig Mand.“ Og Nissen forsvandt; men et Par Aar efter var Bonden virkelig en fattig Mand.

Nissen stjæl Brøddejg.

Hvad der nu skal fortælles, foregik paa en Gaard, som tilhørte N. N., i Sønderbyen. Alkoven, hvori man sov, var lige ved Døren til Forstuen. Naar man skulde bage Brød, stod Dejgen gerne inde i den samme Stue om Natten. Saa hørte Bonden en Nat, at det klirrede som med en Messingkedel henne ved Dejgtruget, men han tænkte, det var et Varsel. Næste Gang man skulde bage Brød, klirrede det igen ved Dejgtruget, og da det var Maaneskin, saa Bonden, at det var smaa Nisser, der fyldte deres Kedel med Dejg. Men da man om Morgenens saa efter, manglede der intet, skønt Bonden paa-stod, at mindst Halvdelen maatte mangle, da Nisserne havde været der flere Gange. Næste Gang man skulde bage, tog han et Strygestaal med i Seng, for Nisserne kunde ikke bære Staal. Nisserne kom og fyldte deres Kedel; men da de vilde gaa ud ad Døren, huggede han Staalet i deres Brøddejg. De gav et Skrig, lod Kedelen staa, og forsvandt ud ad Døren. Bonden havde denne Kedel i mange Aar; men en Aften glemte man den ude, og om Natten forsvandt den, og man saa den aldrig mere, saa det har nok været Nisserne, der har hentet den igen.

SAMLEREN.

Holdnæs. Hvorledes Folk gaar og laver Forklaringer til Stednavne uden nogen som helst historisk Hjemmel, viser følgende Forklaring til Navnet Holdnæs. Fortælleren er en gammel Kone, der var barnefødt i Ladegaardskov: Der var en Præst paa Angel, som kunde sætte Gengangere hen. Han havde en Karl, som hed Nis. En-

gang skulde Præsten hen og sætte en Genganger hen, og Nis kørte for ham. Da de saa kom til Stedet, sagde Præsten: „Nu venter du her, og du maa ikke køre, før jeg kommer og siger: „Kør saa i Guds Navn!“ Da Nis havde ventet en Tid, kom der en Mand, der saa nøjagtig ud som Præsten, og han sagde: „Kør saa!“ Men Nis kørte ikke. Lidt efter gentog dette sig. Tredje Gang blev der sagt: „Kør saa i Guds Navn!“ Saa vidste Nis, at det var Præsten selv, og han kørte. Da de havde kørt et langt Stykke, sagde Præsten: „Hold, Nis!“ Her holdt de saa, og Stedet fik deraf sit Navn.

Dr. Marius Kristensen.

Broderup Trætteild.

(Se Sdj. Maan. Nr. 9).

Paa en Gaard i Broderup (nu tilhørende Adolph Evertsen) boede der en Gang et Ægtepar, som havde en Søn. De blev uenige med en Mand fra Bajstrup om en Jordlod paa Bajstrup Mark, som kaldtes Tremark, (nu tilhørende Hans Chr. Hansens Gaard). Øvrigheden maatte her ud for at dømme i Sagen, og begge Parter vilde sværge paa, at Jordlodden var deres. Der blev sat Termin paa selve Marken, og saa skulde de sværge paa, at de stod paa deres egen Jord.

Marken tilhørte med Rette Manden fra Bajstrup, men Ægteparret i Broderup sagde: „Hellere tre Sjæle i Helvede, end vor Søn fattig paa Jorden“. Saa fyldte de hjemme Jord i deres Støvler og stillede sig senere hen paa Tremark og svor paa, at de stod paa deres egen Jord. Sagnet fortæller, at da de vilde gaa derfra, tabte de Saalerne af deres Støvler.

Men de havde ingen Glæde mere paa Jorden, efter at de havde svoret falsk. Ikke saa længe derefter trak der et Tordenvejr op, og et Lyn

slog dem alle tre ihjel. Siden den Tid ser man „Broderup Træild“, som Folk har set endnu for en Mands Levned siden, og som man kunde se langvejs fra. Fader, Moder og Søn stod der som et lysende Advarselstegn for den kommende Slægt, at man ikke skulde sværge falsk. — Gud lader sig ikke spotte.

Efter Andreas Thomsen, Gaardeby,
ved Lærer Hansen, Bajstrup.

Store Pølser. Ved at læse Folkekeminderne fra Trøjborg erindrer jeg, at en gammel Kone, (Ane Nielsen paa Tømmerhus ved Møgeltønder), som havde tjent paa Trøjborg Slot, fortalte, at Folkene der fik forfærdelig store Pølser, som var stoppede i Lærredsposer. De var saa store, at da de engang skulde køre et Parti Pølser til Røgeren, tabte de en paa Vejen. Da de saa om Aftenen kom tilbage og det var mørkt, væltede Vognen over Pølserne.

J. Abild, Hollevad.

Remse fra Jels.

Ding, dang,
Klokkeklang,
Præst o' Dén er lig' lang'
Kjen æ Børn i Seng
Gi' dem Ris i
Og gammel Folk dje Narre.

Ellen Petersen, Haderslev.

To Varsler. Nogle Aar før Krigen døde Gaardejer H. i Grønnebæk ved Jels. Et Aarstid før H.'s Død døde hans Svigerinde i Lerte, og ved hendes Begravelse, medens han hjalp med at sætte Borde sammen til Spisningen, siger H. pludselig: „Der dør én i Familien, inden Aaret er omme“. Han talte dog ikke om, hvad han havde sét. Nogen Tid efter blev H. syg, og det viste sig snart at være alvorligt. Han talte da engang om sin Ytring, at der skulde dø en i Familien inden et Aar; men han vilde ikke fortælle noget

om, hvad han havde sét eller hørt, han sagde kun: „Jeg var bange for, at det skulde være min Kone; men det bliver nok mig selv“.

—
Og det blev det ogsaa.

—
Det siges, at det betyder Ulykke, naar en Brudeskare maa standse paa Vej til Kirken. Det hændte for godt en Snes Aar siden, da en Gaardejer i Overjels havde Bryllup, da maatte Brudeskaren holde paa Vej til Kirken, fordi Brudgommen havde glemmt Papirerne, og en Mand maatte tilbage for at hente dem. Ved Brylluppet blev der ymtet om, at sligt betød Ulykke; men Bruden slog det hen og sagde: „Lad os da ikke tænke paa det“. Men Aaret efter døde den unge Kone i Barselseng.

Ellen Petersen, Haderslev.

— —
Grønnebæk Sæbe. Landsbyen Grønnebæk, der hører til Jels Sogn, blev i gamle Dage altid betragtet som noget ringere end Jels. Saaledes kaldte de i Jels Sand for Grønnebæk Sæbe og Kartoffler for Grønnebæk Ost, for dermed at kendetegne, at de i Grønnebæk var fattigere end i Jels.

Ellen Petersen, Haderslev.

Nogle Selvoplevelser.

En Vinteraften i Aaret 1908, mellem Kl. 11 og 12, da jeg gik fra Skærbæk ned til min Broders Ejendom i Gesing, blev jeg pludselig forfulgt af 2 store og 2 smaa Lys, som kom mig ganske nær. Jeg gik med Gangstien til Melby, hvor nu den nye Vej til Ballum Sluse er blevet anlagt. Min Moders Tante Dorthea Beier, som før boede paa Gaarden, sagde altid: Der kommer nok en Jernbane til at gaa over vor nørre Toft, for jeg har flere Gange set store Lys glide derover“. — Det blev nu ikke Lys fra Lokomotiverne, men derimod Lysene fra

Automobilerne, som nu kører denne Vej.

I Marts 1912 saa jeg en Ligskare, som kom ned fra Gaarden. Det var mig besynderligt, at Ligkisten stod paa den høje Færgevogn, som kørte ud til Færgen Ballum-Rømø. Den 27. Marts kom saa min Broders Forlovede fra Rømø paa Besøg. Hun blev pludselig syg, og efter en Dags Sygeleje døde hun ad Bughindebetændelse Tre Dage efter hentede Færgevognen Kisten paa Gaarden for at overføre Liget til hendes Hjem paa Rømø. Derved gik det i Oplydelse, hvad jeg havde set.

I Oktober Maaned 1912, Kl. 10^{1/2} Aften, hørte min Broder og jeg, som delte Soveværelse, at der var nogen, der bankede paa Vinduet. Min Broder saa straks ud af Vinduet, men der var intet at se. Bankningen foregik paa alle Vinduer inde i Gaardspladsen, otte ialt. Næste Aften hørte jeg det alene paa samme Tid, og tredje Aften stillede min Broder og jeg os ved Vinduet paa samme Tid for at passe paa. Bestemt Kl. 10^{1/2} blev der banket igen. Vi kunde tydeligt høre Bankningen, men der var intet at se. — Løsningen kom under Krigen i 1917. Vi havde Soldater indkvarteret paa Gaarden, og de beboede vort Værelse. En Nat blev alle Soldater, som laa, i Ballum, pludselig udkommanderet, og vore Soldater skulde med. Den Soldat, der kom for at vække dem, bankede paa alle Vinduer, da han ikke vidste, hvor de sov.

I min Spisestue saa jeg en Aften i Aaret 1918 et gammeldags Chatol, og foran det stod der en ældre Mand iført Overskjorte, Underbukser og kun en Strømpe. Nogle Maaneder derefter hørte jeg, at en anden ung Mand i Ballum havde set det samme for 10 Aar siden. — Senere har jeg set et Billede af en afdød,

og jeg kunde paa Billedet genkende ham som den Mand, jeg havde set foran Chatollet.

I Sommeren 1924 har jeg flere Gange, naar jeg gik hjem fra Skærbæk, set noget ubestemmeligt i Porten, som vender mod Nord, og der var Lys i Folestien. Den 10. December 1924, 2 Minutter før Midnat saa jeg det samme, men denne Gang mere udpræget, saa jeg kunde skelne, at der hang et Dyr derinde. Alle disse Tildragelser fortalte jeg mine Forældre, og i Tilslutning til det sidste Syn sagde jeg: „Nu kommer det snart“, for efter gammelt Sigende gaar det, som man ser før Kl. 12 Midnat, før i Oplydelse end det, man ser efter Kl. 12. — Den 18. December 1924 fik en Hest pludselig Kolik og døde om Aftenen. Paa Dyrslægens Anordning var den blevet flyttet over i Folestien, og der kom den til at hænge, da Slagteren havde flaaet den. Karlen havde lukket Porten op, og da jeg om Aftenen kom fra Skærbæk, saa jeg Kroppen hænge nøjagtigt der, hvor jeg havde set det tidligere.

Den 1. Maj 1911. Kl. ca. 9¹/₂ Aften kom jeg cyklende ude fra Ballum Enge og saa da fra Vesterende Udhusene paa vor Ejendom i Bodsøl-Ballum staa i lys Lue. Branden begyndte i Laden mod Øst — Dette er et Syn, som endnu ikke er gaaet i Oplydelse.

I Foraaret 1922, da jeg drog ind paa min Ejendom i Gesing, saa jeg en Morgenstund en gammel Dame med et hvidt Sjal om Skuldrene gaa i Haven og plukke Blomster. — Er det noget, som er foregaaet, eller vil det først komme?

Carl Schmidt, Gesing.

En gammel Regning. En Indsender fra Møgeltønder paaastaar, at den følgende Regning, som hun har fundet mellem gamle Papirer, er ægte nok. Redaktionen tillader sig at tvivle, og mange af vore Læsere genkender vel ogsaa smilende en gammel Bekendt. Men lad os alligevel vove at bringe den!

Regning

paa forrettet Billedhuggerarbejde
i — — — Kirke.

Taget Vorherre ned af Korset, dertil brugt 4 Karle, og oppudset hannem vel baade for og bag	5 Rdl.	2 Sk.
Limet den hellige Apostel Paulus en Tand i Munden	10	„
Repareret hans Underdel og forbedret, hvad der af Alderdom var gaaet Bræk paa	1	„ 4 „
Gjort den hellige Stefan en Arm og pudset hans Næse	2	„
Forbedret Fadervor		2 „
Gjort nye 10 Bud		12 „
Vel oppudset den hellige Jomfru Maria baade for og bag og gjort hende et Barn	16	„
For Strikke til at hænge de hellige Engle i	1	„ 12 „
Sat en ny Rumppe paa den hellig Aand	2	„ 12 „
Vasket de 12 Apostles Øren	1	„
Summa	29 Rdl.	4 Sk.

— — —, den 17. April 1704.

P. Staumacher.

Indsendt af Fru P. Hj., Møgeltønder.

Tønder Amts Centraltrykkeri

Østergade 40

Tønder

Telefon 141

Bog- og Akcidenstrykkeri
Formularlager - Bogbinderi

Vi har endnu et mindre Restoplæg af

Sønderjydsk Centralforenings Festskrift
før Kr. 12,00 — nu 6,00,

Denne smukke og indholdsrige Bog bør ejes af
enhver national Interesseret.

Ligeledes haves endnu:

R. P. Rossen: Danmarks Kongeslægter 1,50,

En udmærket Bog om dette interessante Emne

Bøgerne tilsendes portofrit fra

HANS BECKS BOGHANDEL

Storeg. (J. N. Jepsen) Tønder

Johs. Paulsen Schmidt's Boghandel, Tønder

Vestergade 67

Telefon 261

Stort Udvalg i Skønlitteratur, Fylde-
penne, Æskepost, billige franske
Raderinger og Lædervarer.

Hurtig

og præcis Besørgelse af alt indenfor Bog-, Kunst og Musik-Branchen
fra Indland og Udland.

I VESTSLESVIG

bør man læse

VESTKYSTEN.

Bil-

Traktor — Motor — Maskin

Smøre-

Olier

Fedt, Vognsmeørelse, Gear-
kasseolie og Drivremme

kun Ima Kvaliteter

CARL BORCH

Tønder

Telf. 44

H. P. Lorentzen

V. J. Lund's Eftfl.

Bogbinderi og
Protokolfabrik

TØNDER

Østergade 40 Telf. 106 Over Gaarden

Alt Bogbinderarbejde
udføres hurtigt og solidt.

**LYS & KRAFT
RADIO**

STOREGADE 24 TLF. 378

N. PICULELL

Sønderjydske Maanedsskrift Tønder

Postgiro Nr. 9816.

Abonnementspris fjerdingaarlig ved Posten Kr. 1,65, — i
Boghandelen eller frit tilsendt fra Seminarielærer Eskildsen
i Tønder Kr. 1,50.